

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 14

STEVILKA 6

ZIRI, JUNIJ 1975

Tudi letos, kot že vrsto let, so bile podeljene za praznik dela jubilejne nagrade članom kolektiva, ki so že dvajset let v Alpini. Bilo nas je izredno veliko, kar 44, med njimi tudi precej tistih, ki smo prva leta delali v Metki in smo kasneje prišli v Alpino.

Dan pred prvim majem so nam direktor in ostali zastopniki OZD pripravili lep sprejem. Tovariš direktor se nam je zahvalil za naše delo v teh dvajsetih letih in nam s tem vzbudil občutek, da smo v tem času res nekaj naredili in da je le neke neka hvaležnost. Saj, če pomislim, je teh dvajset let zelo hitro minilo, vendar se je v tem času zvrstilo mimo nas dosti lepih, še več pa težkih trenutkov in dogodkov v tovarni, kot doma v privatnem življenju. Vendar človek po tolikem času kar nekako priraste k tovarni in mu ni vseeno, kako vse stvari tečejo. Skratka, če pomislimo na Alpino dvajset let nazaj, lahko ugotovimo, da je bil dosežen ogromen vsestranski napredek. To nam je lahko samo v zadovoljstvo in ponos, zato želimo, da bi tako ostalo tudi vnaprej, da bi še vedno napredovali tako hitro kot doslej.

Dina Vončina

20 let dela v Alpini

Stevilni sodelavci letos praznujejo 20-letnico dela v naši delovni organizaciji...

Po tradiciji so bili tudi nagrajeni. Predstavljamo jih:

Albreht Marija
Albreht Pavla
Bogataj Anica
Bogataj Marija
Benedik Vera
Cankar Štefka
Capuder Francka
Demšar Valentina
Eržen Amalija
Firšt Marija
Gladek Štefka

Gluhodedov Danica
Gantar Marija
Gantar Leopolda
Jesenko Franc
Jereb Helena
Kunc Vincencija
Kogovšek Malči
Kavčič Marija
Kavčič Marija
Kranjc Stanko
Lamovec Janez

Miklavčič Pavel
Modričan Franc
Novak Stanko
Novak Nada
Oblak Marija
Oblak Emilija
Oblak Ljudmila
Oblak Ida
Oblak Franja
Primožič Justina
Pernelj Vida

Pirnat Marija
Podobnik Vinko
Poljanec Marija
Sink Pavla
Tavčar Anton
Trček Cveto
Trček Frančiška
Trček Silvo
Trček Milan
Ušeničnik Ana
Vončina Bernarda

Nekaj časa je že mimo, odkar je bila na skupnem delavskem svetu imenovana komisija, ki naj bi ugotavljala smotrnost naše organizacije. Kako komisija dela, smo povprašali Marijo Justin, ki je članica te komisije.

Samoupravna organiziranost in uveljavljanje ustavnih pravic

Na zadnji redni seji Skupnega delavskega sveta je bila imenovana komisija za izvajanje ustavnih sprememb v naši OZD. Delo komisije bo zahtevno, zlasti še, ker nimamo v »Alpini« ustreznih strokovnih ljudi, ki bi strokovno in pravilno oblikovali predloge za javno razpravo. Komisija upa, da bo pri delu dobila pomoč in sodelovanje od slehernega upravljalca, strokovnega teama in tudi od družbenopolitičnih organizacij v podjetju in občini. Delo komisije bo po mojem mnenju v glavnem potekalo na dveh področjih.

1. Samoupravna organiziranost.

V Ustavi je že leta 1963 določeno, da morajo delavci, kar najbolj neposredno odločati o vseh važnejših vprašanjih v delovni organizaciji. Z ustavnimi spremembami leta 1971 je neposredno upravljanje še bolj čvrsto postavljeno. Nova Ustava je uvedla novo obliko: TOZD, ki je temeljna oblika združenega dela. To pa pomeni, da najpomembnejšo ekonomsko pravico delavci neposredno uresničujejo v TOZD sami. Ta pravica pa je ustvarjanje, ugotavljanje in delitev dohodka. Mi smo se predčasno organizirali v dve temeljni organizaciji združenega dela.

Verjetno je bila takšna organiziranost za začetek pravilna in ekonomsko utemeljena. Vendar smo bili kmalu kritizirani, da na osnovi takšne organiziranosti ne bodo mogli delavci neposredno odločati, ker šteje TOZD Proizvodnja preko 1000 delavcev. Verjetno je bila ta kritika upravičena. Z bolj neposrednim odločanjem, boljše informiranostjo o realnem stanju in boljimi medsebojnimi odnosi ne bi prišlo do prekinitve dela. Kaj storiti in kako se organizirati, bo prva in glavna naloga te komisije?

Pri analizi stanja in ustavnih pravic delavcev bo pri pripravi predloga za novo organiziranost morala komisija poleg ekonomičnosti upoštevati te pogoje:

1. kateri obrat ali del »Alpine« predstavlja delovno celoto (po zakonskih predpisih je to eden osnovnih pogojev za ustanovitev TOZD),
2. da uspeh skupnega dela delavcev v obratu lahko merimo in izražamo vrednost proizvoda ali polizdelka,

3. da z novo organizirano-stjo v več TOZD ne bi kršili pravic delavcev v drugih obratih ali v celotni delovni organizaciji Alpina,

4. da z novo organizirano-stjo ne bi enostransko spreminjali medsebojnih obveznosti,

5. lokacijski in organizacijski vidiki:

Prva naloga komisije bo tudi, da oceni stanje posameznih obratov, ki že izpolnjujejo pogoje za ustanovitev TOZD.

Po bežnih ocenah ima trenutno za proglasitev v samostojno TOZD največ pogojev obrat Alpina, v proizvodnji obutve pa bo treba verjetno najprej ugotoviti za katero smer se bomo odločili. Možnosti je več. Organiziranost v TOZD po vrstah obutve. Treba pa bo predvsem gledati na to, da ustanavljanje TOZD ne bo vodilo k razbijanju enotnosti in ciljev za razvoj in napredek celotne OZD, v kateri vsi člani delovne skupnosti že 30 let združujemo svoje delo in smo se morali že velikokrat tudi marsičemu odpovedati za napredek podjetja.

2. Samoupravni akti.

Naloga komisije bo tudi, da bo vsklajala in dajala predloge za dopolnila k samoupravnim aktom. Res smo sprejeli v preteklem letu veliko samoupravnih aktov, ki urejajo naše odnose, medsebojna razmerja in obveznosti. V tem je prav gotovo bilo vloženo veliko truda, dela in razprav. Toda vedeti moramo, da je zakonodaja živa zadeva in jo je treba spraviti v življenje. Upoštevati bomo morali zahteve, možnosti, čas in oblike, ki se pri delu porajajo.

Samo takšna samoupravna zakonodaja, samoupravni sporazumi in družbeni dogovori, bodo prinesli boljše odnose in večji red v TOZD in OZD, to pa je prvi pogoj za uspeh.

Torej dela na tem področju bo dovolj, da bo to delo plodno pa ni odvisno samo od komisije, ampak tudi od aktivnega sodelovanja in odločanja slehernega delavca — upravljalca.

Ustava nam ne jamči samoupravljanja samo kot pravico, temveč je to tudi naša dolžnost.

Marija Justin

razgovor za urednikovo mizo – razgovor za ure

Za to rubriko smo tokrat izbrali zelo aktualno temo: delo sindikalne organizacije po novem. Na razgovor smo povabili predstavnike sindikalnih organizacij iz OZD Alpina in pa predstavnike občinskega sindikalnega sveta.

Sodelovali so:

- predsednik Občinskega sindikalnega sveta Marjan GANTAR
- sekretar Občinskega sindikalnega sveta Darko LEBAN
- predsednik Konferenc OO sindikata OZD ALPINA Pavel ZAKELJ
- predsednik OO sindikata TOZD PROIZVODNJA Vinko KOPAC
- podpredsednik OO sindikata TOZD PRODAJA Dragutin PAUNOVIC
- sekretar OO sindikata DSSS Angela JERZERSEK

1. vprašanje

Samoupravljanje je v minulih 25 letih prodrlo na vsa področja družbenega dela in aktivnosti. S sprejetjem nove Ustave in s kongresnimi dokumenti je točno določena vloga sindikata v naši družbi. Kaj menite, kakšne metode in načine dela naj bi imel sindikat, da bi dosegel začrtane cilje?

ZAKELJ:

Sindikat je dolžan dati pobude in predloge za reševanje problemov. Potreben je odločen boj za uresničitev nove Ustave, sindikat tudi spodbuja in sodeluje pri oblikovanju odnosov in vseh oblik medsebojnega sodelovanja, dogovarjanja z drugimi političnimi organizacijami v delovni organizaciji in izven nje. Posebna naloga sindikata je tudi, da ljudje lahko zadovoljujejo skupne potrebe.

KOPAC:

Strinjam se s predgovornikom, res bi morale družbenopolitične organizacije, zlasti sindikat sodelovati s samoupravnimi organi. V sindikatu pa bi morali delati tudi vodilni delavci, ker so čisto delavci v sindikatu premalo usposobljeni in seznanjeni z gospodarstvom in poslovanjem OZD.

PAUNOVIC:

Donošenjem novog Ustava o delovanju sindikata u našem društvu data je velika mogućnost radnim ljudima da neposredno učestvuju i djeluju po pitanju društvenog rada i života radnog čovjeka. Jedini dosljednim radom i aktivnošću svih članova sindikata, zacrtani ciljevi se moraju sprovesti u djelo.

JEZERSEK:

Sindikat bi moral delati tako, da bi se vsi predpis o dolžnosti in pravicah delavcev dosledno upoštevali. Menim, da je ravno sindikat tista organizacija, ki to lahko zahteva, tako v podjetju kot na ostalih družbenih nivojih.

GANTAR:

Naše delo je treba uskladiti z razrednimi interesi delavcev. Predvsem moramo

razširiti sindikalno delo, da bo organizacija postala množična. Potrebno je konkretizirati akcije, delati načrtno, zlasti pa javno. Seveda, za tak način dela je potrebno, da se izobražujemo, tako družbenopolitično, kakor ekonomsko. Razumljivo je, da moramo v sindikatu upoštevati tudi socialno plat, da nekako vodimo zaščito delavcev v njihovih zahtevah in pravicah.

LEBAN:

Po kongresih je vloga sindikata jasno zacrtana. Eno od osnovnih načel je: vse, kar je pomembno za delavca, ne sme mimo sindikata. Sodim, da bomo z reorganizacijo v sindikatih to lahko uresničili.

2. vprašanje

Ali ima sindikat pravico ali celo dolžnost, da neposredno sodeluje pri odločanju in sprejemanju sklepov samoupravnih organov in ali lahko neposredno vpliva na politiko delovne organizacije?

ZAKELJ:

Pravica in dolžnost sindikata je, da neposredno sodeluje pri odločanju in sprejemanju sklepov samoupravnih organov. Kar zadeva neposreden vpliv na politiko delovne organizacije pa je že iz prakse znano, da bistveno ne moremo vplivati, čeprav velja geslo: nič, kar je pomembnega za delavca, ne sme mimo sindikata.

KOPAC:

Pododbori oziroma sindikalne skupine bi morale imeti večjo vlogo pri delu celotne sindikalne organizacije v OZD. Dosedaj v naši OO sindikata TOZD Proizvodnja res še nismo veliko napravili. Je pa vprašanje, če bomo v takih razmerah lahko. Za uspešnost dela bodo tudi vodilni morali spremeniti svoj odnos.

PAUNOVIC:

Smatram da je i dužnost sindikata da se neposredno uključi u rad i politiku poduzeća. Kao najveća društveno politička organizacija sindikat se mora zauzimati za prava radnih ljudi. A na donesene odluke svojim primjetbama i prijedlozima pridonje-

ti da te odluke budu na nivou našeg radničkog samoupravljanja.

JEZERSEK:

Sindikat sodeluje pri razpravah ob sprejemanju samoupravnih aktov. Daje tudi svoje pripombe. Ne bi se smelo dogajati, da bi se sprejemali sklepi, katerih sindikat ne potrjuje, kajti sindikat je najbolj množična organizacija in zastopa interese delavcev.

GANTAR:

Pred zasedanji samoupravnih organov bi morale OO sindikata v sindikalnih skupinah obravnavati problematiko, ki bo v razpravi na seji samoupravnih organov. Tako oblikovano stališče bi morali nato posredovati tistim, ki odločajo – samoupravnim organom. V tem je tudi bistvo dela sindikalne skupine. Delo sindikalne skupine in samoupravnega jedra se lahko prekriva, glede na trenutni položaj pa mora sindikalna skupina odigrati predvsem politično vlogo. Zlasti važno je, da je delo sindikata pravočasno. S tem še ni rečeno, da sindikat odloča ali deli oblast.

LEBAN:

Naloga sindikata je, da pri vseh odločitvah formira svoje stališče in le-tega tudi pove.

3. vprašanje

Kaj je sindikalna organizacija v podjetju do sedaj storila, razen, da je predsednik skliceval seje družbenopolitičnih organizacij?

ZAKELJ:

Težko je odgovoriti na to vprašanje; kaj je storila sindikalna organizacija v preteklosti. Naša mandatna doba je še zelo kratka. Upam pa si trditi, da smo v tako kratkem obdobju v sindikatu in družbenopolitičnih organizacijah napravili vse, kar je bilo potrebno za reševanje posameznih in skupnih problemov v podjetju.

KOPAC:

Na žalost je sodelovanje med družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi premajhno. To tudi vpliva na uspešno delo naše organizacije. Omenim naj še,

da kot predsednik osnovne organizacije sindikata TOZD Proizvodnja nisem bil vabljen še na nobeno sejo samoupravnih organov.

PAUNOVIC:

Od konstituiranja u dvije OUR sindikat OUR prodaje tako-reći uopće nije bio uključen, a niti upoznat sa radom društveno-političkih organizacija. Smatram da je krajnje vrijeme da si organiziramo i zacrtamo zadatke i ciljeve.

GANTAR:

Reorganizacija v Alpini ni bila dosledno izpeljana, mogoče tudi iz objektivnih razlogov. Toda treba bo pristopiti k delu, da se ustanovi osnovna organizacija sindikata tudi v Gorenji vasi in na Colu. Prekinitve dela kažejo tudi na to, da sindikalne skupine niso odigrale svoje vloge.

4. vprašanje

Večkrat se postavlja vprašanje, kakšno sodelovanje je možno med samoupravnimi organi in sindikatom v delovni organizaciji. Kje se je konkretno dosedaj to sodelovanje pokazalo, če ga ni bilo, kje so vzroki?

ZAKELJ:

Potreba po konkretnem sodelovanju v našem podjetju se je pokazala šele takrat, ko je prišel v razpravo predlog sporazuma o delitvi sredstev za osebne dohodke in je razprava zašla v slepo ulico. Menim, da je vodstvo podjetja šele takrat začutilo potrebo po tesnejšem sodelovanju s sindikatom in ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

KOPAC:

Družbenopolitičnim organizacijam očitajo, da so tudi krive za prekinitve dela, ker niso pripravile ugodne politične klime. Vprašam se, kdaj sploh najti čas, da bi se tako na široko pogovarjali z ljudmi. Sodelovanja s samoupravnimi organi skoraj ni bilo. Ne vem ali za to sploh ni bilo potrebe ali pa so bila vprašanja premalo konkretna.

PAUNOVIC:

Neophodno bi bilo potreb-

no da dodje do saradnje izmed samoupravnih organa i sindikata. A to je moguće da dodje do saradnje i razmjene mišljenja, da se pozoveju pretstavnici sindikata na sastanke samoupravnih organa kao i obrnuto da daju svoje prijedloge i primjetbe.

GANTAR:

Sodim, da ni nobena stvar tako nujna, da je ne bi mogli obravnavati tako, da bi vsi pravočasno prišli gradivo, oblikovali stališča v samoupravnih jedrih in nato sprejeli primerne sklepe na samoupravnih organih. Sindikat mora ljudi tudi osveščati.

LEBAN:

Pametno bi bilo, da bi izdajali informator, posebno pred sejami. Te bi morali prejemati vsaj sindikalni po-verjeniki.

5. vprašanje

V TOZD in skupnih službah smo ustanovili tri osnovne organizacije sindikata. Ali menite, da se bo z novo organizacijo njegova aktivnost povečala?

ZAKELJ:

Menim, da je taka organiziranost pravilna, ker je na ta način dana možnost sodelovanja širšega kroga članstva. Naša organizacija je amaterska in je važno, da dela čimveč ljudi.

KOPAC:

Verjetno se bo dejavnost povečala. Problem je čas in odnos vodilnih do družbenopolitičnega dela.

GANTAR:

Za uspešno delo sindikata je nujno organizirati več sindikalnih skupin in delati po teh skupinah.

LEBAN:

Kritizirati moram iniciativni odbor, ki je pripravljaj predlog reorganizacije sindikata v Alpini. Res pa je tudi, da bi tako velika organizacija morala imeti profesionalnega sindikalnega delavca.

JEZERSEK:

Z novo organizacijo sindikata se bo aktivnost vsakakor povečala. Osvojimo pogovor: več ljudi več ve. Hkrati pa moramo stremeti za tem, da bi vse tri osnovne

Razprava je načela življenjska vprašanja delavcev

dnikovo mizo — razgovor za urednikovo mizo

organizacije sindikata zavze-
male enotna stališča.

PAUNOVIC:
Smatram da bi trebala biti
veća aktivnost pošto nismo
svi u jednom mestu. A i sva-
ka OOUR treba da pred sebe
stavi svoje zadatke i ciljeve.

6. vprašanje
Večkrat se slišijo očitki, da
je sindikat samo organizacija
za plačevanje članarine in na-
bavo ozimnice. Vsi vemo, da
so to neumestne pripombe,
vendar pa bi želeli odgovor
ali je sploh naloga sindikata,
da se ukvarja z nakupom?

ZAKELJ:
To vsekakor ni bistvena na-
loga sindikata, vendar so se
pokazale tudi na tem področ-
ju določene prednosti, poseb-
no pri nižjih odkupnih cenah
pri nabavi kmetijskih pridel-
kov, kar je vsekakor zanimi-
vo za večino delavcev.

KOPAC:
To sploh ni naloga sindika-
ta. Sindikat mora imeti v
OZD večjo vlogo pri uveljav-
ljanju samoupravljanja, pri
ustvarjanju dohodka in deli-
tvi osebnih dohodkov in za-
ščiti delavca.

PAUNOVIC:
Sindikalna organizacija je
za reševanje bitnih pitanja i

zastupanje radnog čovjeka u
svojoj radnoj organizaciji,
kao i za rešavanje pitanja
radnog čovjeka u privatnom
životu koji se nalazi u teškim
situacijama. Da se pritekne
u pomoć novčano ili materij-
alno.

JEZERSEK:
Res je, da so očitki taki in
drugačni. Vendar pa se mo-
ramo zavedati, da smo v kra-
ju, kjer je kmetijstvo prema-
lo razvito in bi si mnogi naši
delavci sami težko priskrbeli
ozimnico. Preko sindikata pa
se to da boljše organizirati.
Menim, da naj bi bil nakup
ozimnice ena od postranskih
nalog sindikata. Tako pa jo
preveč poudarjamo.

GANTAR:
Pobiranje članarine je sku-
paj z oskrbo z ozimnico le
drugotna naloga sindikata.
Seveda je dostikrat za ljudi
zelo pomembna, zlasti za de-
lavce z nižjimi osebnimi do-
hodki. Morali pa bi začrtati
tako socialno politiko, ki bi
omogočila delavcem, da bi
vedno pravočasno in primer-
no urejevali socialne razmere.

LEBAN:
Članarina mora biti. Kar
zadeva ozimnico pa mislim,
da bi morali delo v sindikatih

zastaviti tako, da bi bilo čim-
manj socialnih razlik.

7. vprašanje
Vrsto let člani naše prodaj-
ne mreže niso bili organizira-
ni v sindikatu. Sedaj so se
organizirali v lastni osnovni
organizaciji, vendar se po-
stavlja vprašanje, kakšen na-
čin dela naj bi imela osnovna
organizacija in tudi konferen-
ca sindikata, da bi postali ti
člani aktivni in se neposred-
no vključili v dogajanja v de-
lovni organizaciji?

ZAKELJ:
Prav je, da so se člani naše
prodajne mreže vključili v
sindikat. S tem se podrobneje
seznajajo s položajem cele
delovne organizacije, mi pa
se spoznamo z njihovimi pro-
blemi. Potreba po sodelova-
nju se je zlasti pokazala pred
nedavnim, ko smo obiskali
predstavnik osnovnih organi-
zаций sindikata TOZD prodaj-
a v Zagrebu. Zal nam večje
sodelovanje onemogoča pre-
velika oddaljenost, kajti zato
so potrebna tudi sredstva.

KOPAC:
Prav gotovo bo velik pro-
blem, ker so delavci te osnov-
ne organizacije sindikata raz-
treseni po vsej Jugoslaviji.
Zato bodo morali sami najti

primerno obliko dela.

GANTAR:
Opaža se problem sredstev
za delo. Treba je povedati,
da so družbenopolitične orga-
nizacije v tovarni stvar ce-
lotne tovarne, ker s svojim
delom pripravljajo ugodnejšo
klimo tudi za poslovanje.
Zato tudi sredstva ne bi sme-
la biti vprašanje.

8. vprašanje
27. junija praznujemo Dan
samoupravljanja. Obenem pa
je letošnje leto tudi sre-
brni jubilej samoupravljanja.
Kako bomo ta dan praz-
novali v okviru občine in v
okviru organizacije združene-
ga dela Alpine?

ZAKELJ:
Ob srebrnem jubileju sa-
moupravljanja je izvršni od-
bor konference sindikata Al-
pine že razpravljal. Ni še
sicer točno določeno, kako ga
bi praznovali, treba pa bo
zato imenovati pripravljalni
odbor.

PAUNOVIC:
Praznik samoupravljača
smatram, da bi trebalo što
atraktivneje praznovati. Da se
i radni ljudi, koji nisu u
mjestu Ziri pozovu u tu pro-
sl i nalaze se u preduze-

ću Alpina. Pa da se održi i
sportska manifestacija izme-
dju OOUR Proizvodnja i
OOUR Prodaja.

LEBAN:
Na prihodnji seji predse-
stva občinskega sindikalnega
sveta nameravamo predlagati,
da bi bila letos osrednja pro-
slava za dan samoupravljanja
v Zireh, in sicer na Gorope-
kah. Poudarek naj bi bil
predvsem na množičnosti.
Predvidevamo, da bi to bilo
28. junija.

GANTAR:
Prav je, da bi letos organi-
zirali proslavo na žirovskem
koncu. Nosilec priprav bo v
tem primeru konferenca
osnovnih organizacij sindika-
ta Alpine, sodelovale pa bi še
osnovne organizacije drugih
delovnih organizacij, kultur-
ne skupine in osnovna šola.

JEZERSEK:
Srebrni jubilej samoupravl-
janja bomo prav gotovo naj-
lepše počastili z delom. Želim
pa, da bi vsaj v naslednjih 25
letih samoupravljanje res za-
živelo, ker so bile doslej sa-
moupravljalne pravice delav-
cev prevečkrat samo na pa-
pirju.

Poslovni uspeh v prvem tromesečju

Komaj smo ugotovili in
razdelili dohodek po zaključ-
nem računu za leto 1974, že
se je izteklo prvo tromeseč-
je. Izdelali smo periodični
obračun, ki ga lahko primer-
jamo z istim obdobjem pre-
teklega leta.

V TOZD proizvodnja je ce-
lotni dohodek za 8 % nižji kot
v istem obdobju preteklega
leta, dohodek pa je večji za
2 %. Zelo so porasli vsi ma-
terialni stroški, prav tako pa
tudi pogodbeni in zakonske
obveznosti ter nekoliko oseb-
ni dohodki.

V TOZD prodaja je celotni
dohodek porastel v primerja-
vi s prvim tromesečjem pre-
teklega leta za 31 %, dohodek
pa za 23 %. Kot v TOZD pro-
izvodnja, so tudi tu porasli
materialni stroški, pogodbeni
in zakonske obveznosti ter
osebni dohodki. V obeh
TOZD je ostanka dohodka le
malo.

Iz teh nekaj podatkov je
razvidno, da smo v obeh
TOZD dobro zaključili prvo
tromesečje. Istočasno smo
ugotovili, da se v tem času
predvsem v mesecu marcu
zelo porasle zaloge repro-
materiala kot tudi zaloge
gotovih izdelkov. Slednje so
porasle v TOZD proizvodnja
po količini za 31 %, po vred-
nosti za 63 %, medtem ko so
v TOZD prodaja porasle zalo-
ge domače obutve za 22 % po
količini ter za 44 % po vred-
nosti, zaloge tuje obutve pa
za 6 % po količini ter za 45 %
po vrednosti.

Po stanju 31. 3. 1975 smo
bili še investicijsko sposobni,
v kolikor pa bodo zaloge še
tako naraščale, ne bomo več
koncem prvega poletja pokri-
vali poprečnih zalog z lastnim
poslovnim skladom in kredi-
ti, postali bomo investicijsko

Korak v sezono jesen-zima 1975

Naša čevljarstva industrija
je značilna po tem, da ima
poleg dveh glavnih sezon še
tako imenovane medsezone
mesece, predvsem maj in
junij ter december in janua-
r. V teh mesecih običajno
izdelujemo obutev za Sovjets-
ko zvezo, katera je vezana
na daljše izdelavne roke. Le-
tošnji izvoz v SSSR poteka
v primerjavi z lanskim letom
boljše, vendar je še vedno
preveč napak, tako tehnolo-
ških kot proizvodnih, zato
s končno realizacijo nikakor
ne moremo biti zadovoljni.
Poleg že omenjenih napak
smo ugotavljali tudi slabo
kvaliteto PU podplatov pri
art. DRAGA in imeli velike
težave s predelavo črnega la-
kastega usnja, ki je ostal na
zalogi še iz lanske sezone.
Konec maja zaključujemo
izvoz za SSSR in začne-
jamo z izdelavo obutve
za sezono jesen-zima 75. Obu-
tev, ki jo bomo izdelovali,
bo izredno zahtevna. Ponov-
no so se pojavile koničaste
konice in izredno visoke pe-
te, ki zahtevajo od izdeloval-

nesposobni. Glede na to, da
želimo čimprej pričeti z
gradnjo nove hale, je nujno,
da zaloge zmanjšujemo, sicer
nam preti, da bomo z grad-
njo pričeli še kasneje. Isto
velja tudi za TOZD prodaja,
saj nam je znano, da je po-
trebno nenehno obnavljati
zastarele lokale in odpirati
nove.

V prvem tromesečju smo
tudi v naši organizaciji zdru-
ženega dela v precejšnji me-

ri občutili posledice nelikvid-
nosti. Poslovna banka nam ni
v celoti odobrvala zaproshe-
nih kreditov niti v zvezi s
pripravo proizvodnje za iz-
voz, sredstva pa je nakazova-
la na naš žiro račun s pre-
cejšnje zamudo. Prav tako
smo v letošnjem letu samo v
januarju in februarju prejeli
kredit za dvig osebnih do-
hodkov. Kljub temu smo
uspešni z dobljenimi krediti,
iztržkom domače prodaje
ter prilivom od izvoza omo-
gočiti redni dvig osebnih do-
hodkov in plačilo uvoženega

materiala, seveda delno tudi
na škodo domačih dobavitel-
jev, saj smo jim v tem tro-
mesečju zelo skromno porav-
navali zapadle obveznosti.

Ugotavljamo, da smo imeli
v prvem tromesečju precej
težav, katere so v glavnem iz-
virale iz vsesplošne nelikvid-
nosti in slabše prodajne se-
zone.

Prizadevati si moramo, da
v naslednjih mesecih odstra-
nimo vsaj tiste, za katere la-
hko z boljšim poslovanjem ne-
posredno vplivamo.

Ana Strlič

Srebrni znak sindikatov

Predsednik občinskega sindikalnega sveta
Skofja Loka Marjan Gantar je 30. aprila
v galeriji na loškem gradu podelil letošnje
»Srebrni znak« sindikatov Slovenije dolgo-
letnim in zaslužnim sindikalnim organizaci-
jam in članom v občini.

Svečana podelitev sindikalnih priznanj je
bila povezana s priložnostnim kulturnim
programom.

Za večletno vzorno delo pri uresničevanju
interesov sindikata in uveljavljanju samo-
upravnih odnosov v naši družbi so srebrni
znak iz Zirov prejeli:

1. Sindikalna organizacija centralne osnov-
ne šole »Padlih prvoborcev« Ziri
2. Stane Čar, Alpina Ziri
3. Franc Kavčič, Mizarsko podjetje Ziri
4. Bruno Mazzini, upokojenec (Alpina Ziri)
5. Vladimir Pivk, Alpina Ziri

Cestitamol!

Jože Bogataj

Po petih mesecih poslovanja

V zadnji številki smo se pomudili ob poslovanju štirih mesecev. Za nami je sedaj že peti poslovni mesec. Vines smo praznovali Praznik dela, 30 let zmage nad fašizmom. Srečali smo se že s pravim poletjem, čeprav sredi maja. Tudi poslovno leto je primer- no vroče in se nam obeta še veliko truda, da bomo lahko zadovoljni. Se vedno smo bili zaposleni precej z nagrajevanjem. Samoupravni sporazum o delitvi sredstev za osebne dohodke smo spravili v možne okvire. Samoupravni organi: skupni delavski svet, Delavski svet TOZD in družbenopolitične organizacije so zavzeli enotno in trdno stališče, da lahko delimo le toliko, kolikor prigrisodamo, poleg nujne akumulacije, na katero moramo paziti. Smo tudi v času, ko so se nam dvignile poprečne zaloge. Prodaja je res v redu, vendar pa ne smemo pozabiti, da si bomo le s poprečnim pokrivanjem zalog (gotovi izdelki, polizdelki, materiali) omogo-

čili normalno delo. Sredi maja smo odprli novo moderno prodajalno v Velenju. Delo naše ekipe. Ocena predstavnikov občine Velenje je bila zelo laskava, in gre ekipi vse priznanje. V Ljubljani, na Titovi cesti, smo dobili odpo- ved obeh lokalov. Skupni delavski svet je zavzel stališča, da si ne moremo predstaviti umika iz tako pomembnih točk. Splošno ugotovljeno, da imamo zelo veliko dela z lo- kali — bolje rečeno s tem, da jih obdržimo. V Zenici bomo kupili poslovni prostor sredi trgovskega centra. Na Jesenicah bi morali nuj- no v adaptacijo starejše stavbe, ker bo na dosedanj lokaciji novogradnja. Težak primer je v Banja Luki. Me- sto, ki je doživelo hud po- tres, se intenzivno obnavlja. Naša dosedanja lokacija je bila tudi prizadeta. Nova zgradba in pa rekonstrukci- ja bo zahtevala ogromna sredstva, ki jih moramo vlo- žiti, da obdržimo za nas tako zanimivo tržišče. Veliko adap-

tacij nas čaka. Sarajevo, kot prva prodajalna Alpine je nujno potrebna obnove in preureditve. Isto velja za Varaždin, Kranj, Ptuj in še vrsto drugih. Selimo se tudi v Karlovcu. Več je tudi prodajaln, ki jih bo tre- ba z manjšimi stroški preu- rediti ali delno spremeniti iz- gled. Tehnologija prodaje se menja. Potrošnik hoče izbi- rati, gledati in se sam prepi- čati o izboru.

Večji del prodajaln je do- brih. Nekatere so celo odlič- ne, tako po prometu, kot po obratu zalog. Ni malo pro- dajaln, ki so sorazmerno sla- be in odgovorni ljudje ne vodijo dovolj brige in eno- stavno niso kos svoji nalogi. V vedno hujši konkurenci bo moralo biti vsako prodajno mesto urejeno in poslovanje brezhibno. Tudi službe, ki spremljajo prodajo, so na- pravile velik korak naprej, tako, da bo kmalu spremlja- nje in kontrola na ustrezni poslovni stopnji, istočasno pa vsem na dlani, kakšna je uspešnost dela posameznih prodajaln.

Na zborih po oddelkih je bilo izrečene veliko kritike na račun režije. Na osnovi tega je bil izdan nalog za te- meljito analizo dela, zasede- nosti služb ali delov služb.

Iz te analize bomo razvili te- meljito sistemizacijo delov- nih mest in vrednotenje dela. Delavska kontrola in ostali samoupravni organi bodo lahko ocenjevali ta pregled in zahtevali ustrezne spre- membe.

19. maja je bil zbor delega- tov Združenja obutvene in- dustrije. Delegati so razprav- ljali o programih dela posa- meznih komisij in potrdili na- pravljeno strokovno delo. Bi- li pa so enotni, da je treba delati intenzivno. Zbor de- legatov združenja je spre- jel v članstvo nove OZD in TOZD.

Prvo polletje se nagiba h koncu. Imeli smo dobre to- čke v poslovanju predvsem v prvih mesecih in dosti te- žav predvsem v pripravi Sa- moupravnega sporazuma o delitvi sredstev za OD. Ker smo vsi odgovorni za uspeš- no poslovanje, se zavedajmo, da mora vsak izmed nas z razumevanjem spremljati ce- lotno delo DO Alpine. Samo- upravljanje je najvišja obli- ka reševanja problemov. Dolžni smo dosledno spošto- vati to načelo, saj smo del naše samoupravne družbe, ki je po 30-letih svobode poka- zala nesluten razvoj. Težiti pa moramo k temu, da bi bil ta razvoj še skladnejši in hitrejši.

I. Reje

Nove prodajalne

V Ljubljani je začela delati v aprilu nova prodajalna Ljubljana IV. To je lepa, mo- derno opremljena prodajalna, katera je po kvadraturi med dosedaj največjimi.

Prodajalna je v Cigaletovi ulici, v parkirni hiši, ki meji na Miklošičevo ulico, to je zadaj za sodiščem. Prodajal- na meri 213 m², s pritličjem in medetažo. Spodaj teče prodaja ženske, moške in otroške obutve, v etaži pa prodajamo športno obutev. Sedaj, na začetku ne more- mo pričakovati velikega pro- meta, ker stavba še ni začela v celoti obratovati, pozneje bo to bolje. Žal, smo mislili, da bo to 61. prodajalna, a smo se morali izseliti iz Stritarjeve ulice in tako smo ostali pri številki 60.

V torek, 13. maja pa smo le prebili magično številko in odprli 61. prodajalno v Vele- nju. Tudi ta prodajalna je le- pa, moderna in velika. Kar pa je še največ vredno, je ta prodajalna v strogem centru Velenja in je že takoj na za- četku začela lepo delati.

Poleg ostalega sta to zopet dva lepa uspeha naše skupine za opremo prodajaln, saj so s tem dokazali, da znajo napra- viti tudi zahtevano opremo za prodajalne. Investicije v nove prodajalne so zelo veli- ke in že močno presegaajo mi- lijon po kvadratnem metru. Zaradi tega je treba vedno dobro premisliti, kam bomo vlagali, da bomo čimprej amortizirali vložena sredstva.

Poslovodja v prodajalni Ljubljana IV je IVA SOBO- CAN, poslovodkinja nekdanje Ljubljana II, na Stritarjevi 6.

Poslovodja v Velenju je IVO LIKAR, bivši poslovodja prodajalne Idrija.

Obema čestitam in želim veliko uspeha!

Ivan Capuder

IZ ODDDELKA PLASTIKE

Po daljšem času menim, da bi zopet lahko napisali nekaj novosti iz oddelka plastike.

Kot je vam verjetno znano, se je oddelk v zadnjem ča- su razširil, ker smo dobili prepotrebne prostore. Monta- ža novih vrtiljakov je v zaključni fazi. Ko bodo izvr- šena vsa montažna dela v oddelku 512, bomo imeli tre- nutno eno največjih kapacite- tet na vlivanju Pu-polizdel- kov. Te kapacitete pa bodo večje od naših potreb in bo potrebno še bolj intenzivno delati na prodaji Pu-polizdel- kov drugim potrošnikom. Do- končno imamo prodano cca 60 do 70 % kapacitet, medtem se za ostalo še pogovarjamo.

Kvaliteta poliuretanskih polizdelkov se v zadnjem ča- su vidno izboljšuje. Predvsem pa je pomembno to, da zna- mo sedaj že sami ugotoviti sleherni tehnološko napako in jo tudi odpraviti. Vendar pa opazamo pri delavcih po- manjkanje tehnološke disci- pline in tako zaradi preveli- ke porabe ločilca in površno očiščenih form dobimo še vedno preveč — izmeta. Z uvedbo norme na vse faze izdelave Pu-polizdelkov pa se- veda taki polizdelki ne bodo plačani in upam, da se bo ta odstotek izmeta zmanj- šal.

Izmed težjih napak pa je bila izdelava platojev, kjer so se pojavile reklamacije pri obutvi. Krivda za to je izključno pri dobavitelju osnovnih komponent, ki je tudi že krivdo priznal in ob- ljubil poravnati vse stroške, ki bodo pri reklamaciji pla- tojev. Na tem področju smo prekinili z njim nadaljnje so- delovanje in upam, da z no-

vim dobaviteljem ne bo ta- kih težav.

Mogoče bi še povedal svoje mišljenje glede obtožb, da stalno zamujamo roke pri dobavi Pu-polizdelkov za na- šo proizvodnjo obutve.

Priznam, da je proizvodnja obutve res imela nekaj težav zaradi naših dobav Pu-poliz- delkov. Ne morem pa spre- jeti nesramnih obtožb in na- tolcevanj, ki jih širijo neod- govorni posamezniki. Trdim sledeče:

1. Oddelk 512 se je kolikor mogoče potrudil ter uvedel redno nočno ter sobotno, ob- časno pa tudi nedeljsko delo, da bi zadostil naši proizvod- nji.

2. Kljub stalnemu manjku se pa je sedaj pokazalo več tisoč parov polizdelkov viška, ki jih bomo sicer kasneje po- rabili.

3. Oddelk form 511 in pod- platni modelirji v 502 so mo- rali s stalnim nadurnim de- lom pospeševati izdelavo form.

4. Naša proizvodnja obutve je dobavne roke skrajševala. Ravno tako pa je res tudi sledeče:

1. Tehnologija izdelave form se je spreminjala in postala zaradi zahtevnejših polizdelkov zahtevnejša in je terjala daljši čas izdelave.

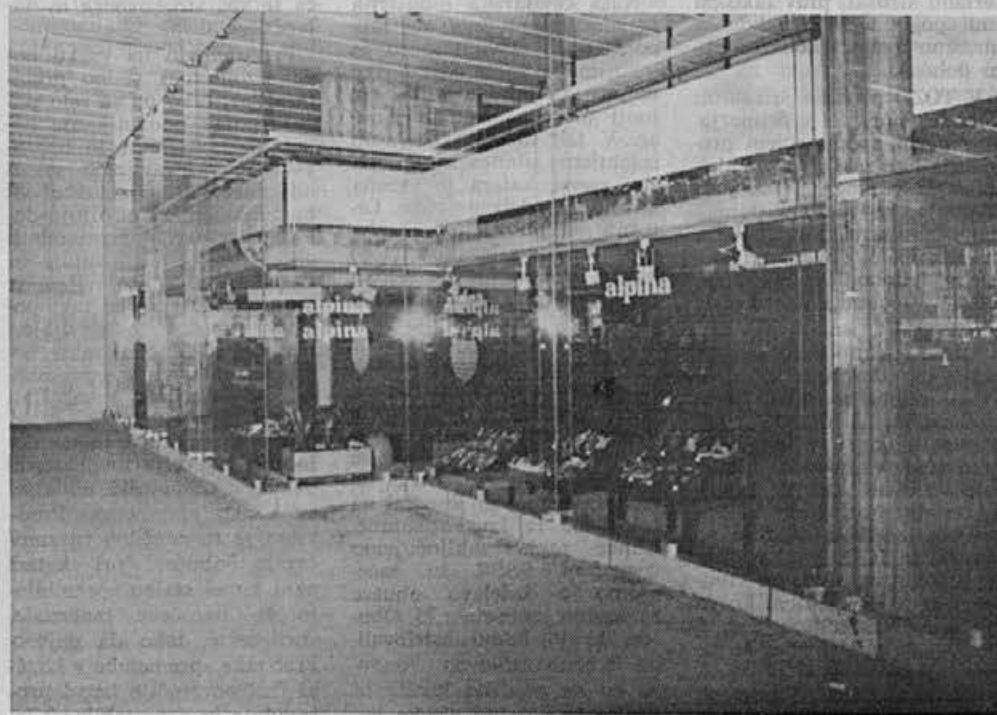
2. Pravočasno nismo pove- čali kapacitet v podplatni modelirnici in v oddelku 511, ker ni bilo primernih ljudi na razpolago.

Zaključil bi z željo, da bi v bodoče vsako trditev pri pouličnih razgovorih preve- rili, v kolikor pa se kdo želi prepričati o kakšni stvari, mu bomo radi v oddelku pla- stike postregli s podatki.

Anton Beović

Tako izgleda nova prodajalna v Ljubljani znotraj

Nov uspeh — prodajalna v Ljubljani

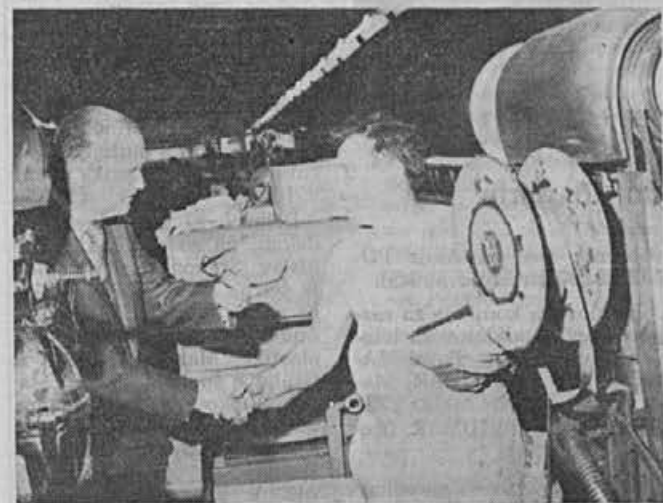

John Blatnik v Alpini

16. maja nas je obiskal gotovo eden naših najbolj znanih slovenskih rojakov v tujini JOHN BLATNIK. Kot predstavnik ZDA se je udeležil velike proslave 30 let zmage nad fašizmom v Beogradu in za nekaj dni prišel na obisk v Slovenijo. Jožim Blatnik je dolgoletni član ameriškega Kongresa in s tem zelo ugledna gospodarsko politična osebnost v ZDA.

Leta 1944 je bil vodja ameriške misije v vrhovnem štabu NOV.

Obisk v Alpino je organiziral Izvršni svet Slovenije. V spremstvu so bili poleg predsednika SO Škofja Loka tov. Polajnarja in ostalih predstavnikov družbenopolitičnih organizacij tudi njegovi najožji sodelavci iz časa njegove vojaške emisije pri nas.

Johna Blatnika je zelo navdušila naša proizvodnja

Kot je sam povedal, je prvič obiskal tovarno take vrste. Zelo je bil navdušen nad nekaterimi osnovnimi podatki o poslovanju in izvozu. Posebno se je zanimal za proizvodni program: smučarski čevlji, gorski, tekaški. Dobro pozna ameriško tržišče in povedal je, da je tovrstna potrošnja pri njih zelo velika in kar naprej raste.

Z velikim zanimanjem si je ogledal celotno proizvodnjo. Malokdaj se je zgodilo, da bi kdo od pomembnejših obiskov v naši DO tako z zanimanjem ogledoval posamezne faze dela in celotni proces. John Blatnik je ocenil, da smo moderno organizirani, vseč mu je bilo urejeno zaporedje delovnih mest, čistoča in pridnost. Ni mogel skrivati izrazitega zadovoljstva nad celotnim obiskom in nad vtisom, ki ga je dobil. Rekel je: »Prišel sem res v stik s pravim delovnim človekom in videl, da se imate lepo.« Bil je zelo prijeten sogovornik in pokazal veliko zanimanja za vse. Rad je spregovoril tudi v slovenskem jeziku, posebno njegovi najbližji prijatelji mu niso pustili drugače. Obljubil je, da bo po svojih močeh ponesel dober glas naše Alpine v Ameriko.

I. Reje

... in naša obutev

Poročili so se:

Marija Kogovšek (2931 Žiri), Julijana Vig, Subotica, Sonja Kodre, Nova Gorica.

Vsem iskreno čestitamo!

Izvoz na zahod — več intenzivnosti

Vse bolj pogoste so razprave o vzrokih slabega stanja zunanjetrgovinske bilance. Vsi vemo, da je preveč uvoza in premalo izvoza. Izvoz na zahod pa je celo v upadanju.

Storjeni so bili številni ukrepi, da se stanje izboljša, kljub temu pa smatramo, da je splošno omejevanje uvoza včasih tudi škodljivo. Se vse preveč je uvoženega blaga široke potrošnje, ko imamo za številne primere dovolj razvito lastno proizvodnjo. Znani so primeri, da je bila ogrožena redna proizvodnja zaradi omejitve uvoza reprodukcijskega materiala.

Ni tu namen, da komentiramo in dajemo splošne ocene. Jasno je, da si ne moremo privoščiti deficita v bilanci in da smo vsi dolžni nekaj storiti.

ALPINA lahko rečemo, da je DO, ki skrbi za stalni trend izvoza. Včasih smo veliko več izvažali na Zahod, zadnja leta pa na Vzhod. Uvoz v mejah realnosti in trenutna politika je taka, da bomo uvozili res najbolj nujne materiale, ki jih ni mogoče dobiti na domačem trgu in bi zato bila lahko proizvodnja in izvoz ogrožena.

Ocena izvoza je nekako taka: vzhodni izvoz je primeren in vezan na zapadnega. Cene so komaj sprejemljive. Zahodni izvoz je v težavah in to ne samo zaradi cen. Naročila v težki obutvi (smučarska, tekaška, planinska) niso taka kot bi nam odgovarjala. Zeleli bi znatno večje količine, ker se zavedamo, da si ne moremo misliti normalnega poslovanja, brez ustreznega zahodnega izvoza. Vsi izgledi so taki, da bo zahodni izvoz vse trdnjeje merilo uspešnosti poslovanja. Nanj smo že tako vezani zaradi uvoznih dovoljenj in izvoza na vzhod.

Zadnje čase pa slišimo dosti očitkov na račun težke proizvodnje. Očitki padajo, da smo veliko investirali in da ni ustreznih rezultatov. Za dajanje pavšalnih ocen je dobro vedeti nekaj več resnice o tem, kaj bomo delali in zakaj tako delamo. V zadnjem letu smo res izvršili pomembne investicije v težko obutev. Praktično smo se usposobili za težje spopade z Italijani, ki so daleč najhujši v tej konkurenci. Nekaj svetovno znanih firm je šlo v stečaj. Niso vzdržali. Za doma pa za ilustracijo povem, da je s strani TOPRA podan zahtevek za veliko investicijo v smučarsko obutev (pri tem pa vemo, da Caber — italijanska firma — sama izvažna na Zahod.)

Vpraša se lahko vsak zase, od kod njim taka korajža, da se gredo investicijski napad v tej (naši specialni) smeri. ALPINA bo dala ustrezen odgovor, da taka investicija ni upravičena, ker tudi naše zmogljivosti niso zasedene. Pa se primerjajmo: oni so taki optimisti, mi pa pesimisti. Daljša analiza izvoza na Zahod pove, da je bil naš glavni izvozni artikel smučarski čevlji. Gotovo nismo nikdar v zgodovini bili tako da-

leč v tehnični opremljeni kot sedaj. Pripravljamo nove forme, imamo nekaj uporabnih form. Če se vprašamo, kaj naj izvažamo na Zahod, bomo dobili odgovor: najprej tisto, kar je že uvedeno. Vemo tudi to, da smo se vsa leta borili, da nastopimo z lastnim imenom in s svojo firmo. Sedaj nam je uspelo. Ker nam trenutno ne gre po željah, bomo pa na vse to predlagali umik. Mislim, da ne. V lahki obutvi se že dolgo trudimo, da bi uspeli. Količine in cene so poznane. Kdo bi sedaj lahko rekel: pustimo težko in vse investicije vanjo in delajmo samo lahko. Kje imamo zagotovljen plasma lahke obutev na Zahod. Kakšna bi bila razlika v ceni, ki bi jo plačali za izvoz po vsej sili?

Priznajmo, tudi nismo vsega storili. V zadnjem času, leto ali več, smo imeli dovolj mačehovski odnos do težke obutev. Namesto, da bi se vsi zavzeli in primerno prebrodili določeno krizo, si dajemo številne očitke, kdo je še potreben in kdo ni več potreben. Kapitalni premiki so včasih potrebni, vendar sme biti cena zanje sprejemljiva. V našem primeru pa gre bolj za to, da se potrudimo in da poskušamo realizirati predvideni izvozni načrt. Poslovanje DO bo lahko normalno, če bodo dani pogoji, da bomo najnujnejše materiale uvažali, primerno izvažali na Vzhod, primerno oskrbovali domače tržišče, za to pa je treba nekaj plačati — zapadni izvoz v določeni višini. Osvajanje zahodnega trga z lahko modno

obutvijo je postopen proces. Mi bi ga morali drugače začeti. Pomisliti pa tudi moramo, koliko parov lahke obutev je potrebno, da dosežemo potrebni znesek. Se vedno smo prepričani, da nimamo razloga umikati se s težko obutvijo iz zahodnega trga, če nam trenutno ne gre vse po sreči.

Ko bi imeli toliko volje boriti se, kot znamo kritizirati in ocenjevati, bi bili gotovo v zavirljivem vzponu. Pri poslovnih ocenah pa smo se dolžni držati osnovnih ciljev DO, saj smo jih vendar komaj sveže vnesli v srednjeročni plan razvoja. V dosežanju zgodovini Alpine ne moremo prezreti dominantne vloge smučarskih čevljev, pa naj se tu gre za izvoz ali za domači trg. Veliko kriz smo že prebrodili in smo še vedno ugotovili, da je bila pot prava. Končno nas le večina pozna po smučarski in ostali težki obutvi. Preveč lahko miselno nam ne kaže vso dobrodošlo in koristno dolgoletno tradicijo zapustiti. Končno pa je ta proizvodnja postala povsem moderna: kemija, oblikovanje, moda. In ne nazadnje, včeraj smo se še hvalili, kako sodobno proizvodnjo smučarskih čevljev smo organizirali in kako smo ujeli korak s svetom, sedaj pa bi na vse to, ki ni nepomembno, pozabili. Vedno, kadar nam kaj večjega uspe, ali dosežemo bistven korak v razvoju, smo ponosni. Od kod malodušje in upadanje korajže. To vendar ni in ne sme biti naša lastnost.

I. Reje

Odpredaja v letu 1975

Za odpremi oddelek so najhujši časi mimo. Sezona je praktično zaključena, saj so vsi modeli v prodajalnah v takih količinah, da prodajalne lahko normalno poslujejo, poleg tega pa je še nekaj rezerve na zalogi za dopolnitev sortimenta tam, kjer prodaja bolje teče.

Vsi se spomnimo, kakšno pomanjkanje prostorov je bilo v januarju in februarju, ko je proizvodnja s polno močjo delala za domači trg. Polni so bili vsi prostori, ker se prodajna sezona še ni pričela. Ko pa se je pomladanska sezona pričela, smo imeli na zalogi oziroma izdelane že vse modele, tako da ni bil problem prodajalne pravočasno oskrbeti z modeli.

V primerjavi s prejšnjimi leti, ko je proizvodnja vedno kasnila z izdelavo modelov in je bila najmočnejša odprema v mesecih april in maj, pa smo letos imeli največjo odpremo v februarju in marcu. To velja predvsem za domače tržišče, medtem ko smo za izvoz pričeli v večjih količinah odpremljati šele v mesecem aprilom, saj se je tudi proizvodnja v tem času v glavnem preusmerila na izdelavo čevljev za izvoz.

Poglejmo na kratko, koliko smo do sedaj odpremili in komu:

Mesec	Prodajalne	Angro	Izvoz	Skupno
Januar	36.322 parov	5.692	2.665 parov	44.679 parov
Februar	51.180 parov	4.491	4.320 parov	59.991 parov
Marec	79.099 parov	11.959	11.782 parov	102.840 parov
April	85.858 parov	13.767	71.031 parov	128.943 parov
	252.459 parov	35.909	89.798 parov	378.166 parov

Poleg zgoraj navedenih količin pa smo odpremili tudi 168.309 parov podplatov in sicer na različne naslove.

Odpremljene količine so precejšnje pa tudi storilnost delavcev je glede na razdrobljenost skladišč precejšnja. Največji problem pri odpremi je predvsem v pomanjkanju transportnih sredstev, saj je najboljši in najhitrejši način dostave direktno s kamionom. Velika hiba je tudi to, da za nakladanje kontejnerjev nimamo nobenih mehanskih pomagala (tekoči trak, električni voziček ali kaj podobnega), temveč se vse to delo opravlja ročno, kot pred 25. leti.

Miha Govekar

Prekinitev dela

6. maja 1975 je bilo izredno zasedanje DELAVSKEGA SVETA TOZD PROIZVODNJA in SKUPNEGA DELAVSKEGA SVETA. Glavna točka dnevnega reda je bila: PREKINITEV DELA V HALI.

Poleg članov obeh delavskih svetov so zasedanju prisostvovali tudi sekretar občinske konference ZK Janez Jemc, predsednik občinske konference sindikata Marjan Gantar, predstavniki družbeno-političnih organizacij Alpine, predstavniki komisije za pripravo Sporazuma o delitvi sredstev za OD, vodilni delavci Alpine in vodje oddelkov.

Po večurni razpravi in temeljitim ugotavljanju dogodkov okrog prekinitve dela je bila skupna, in enotna ugotovitev, da tak način urejanja problemov ni sprejemljiv v naši samoupravni družbi. Skupni delavski svet in delavski svet TOZD proizvodnja obutve sta v temeljiti razpravi ugotovila, da so bi-bojnihi odnosi in v našem le v pripravi samoupravnega združenem delu.

Sprejeti so bili naslednji

S K L E P I :

1. Skupni delavski svet in delavski svet TOZD proizvodnje obutve obsojata protisamoupravno razreševanje problemov v delovni organizaciji in se nikakor ne moreta strinjati z nasilnim reševanjem vprašanj.

2. Treba je ugotoviti vzroke samovoljnih prekinitve dela, ki so delno že nakazane na stališčih družbeno-političnih organizacij in so bile izražene v razpravi.

3. Proizvodni oddelki, v katerih je bilo samovoljno prekinjeno delo, so dolžni izpdati proizvodnjo nadoknaditi z delom na prosto soboto. Datum bo določen naknadno.

4. Ostro se ukrepa proti vsem tistim, ki so povzročili obe prekinitvi, pa naj bodo krivci v proizvodnji ali v vodstvu podjetja.

sporazumu o delitvi sredstev za osebne dohodke napravljene napake, vendar pa je treba vse vzroke in posledice temeljito analizirati. Vsi prisotni so bili enotni, da smemo pri razreševanju težav in problemov vedno dosledno in edino upoštevati samoupravna načela in notranjo zakonodajo, ki predvideva, kako se v posameznih primerih rešujejo vprašanja.

Prekinitev dela močno zmanjšuje ugled delovne organizacije, kar nam povzroča dodatne težave pri poslovanju in zato je potrebno, da se vsak član delovne skupnosti zaveda, da ne smemo dovoliti nobenih drugih poti, kot jih predvideva naša samoupravna družba.

Res je, da smo v lanskem letu sprejeli vrsto pomembnih in osnovnih dokumentov interne zakonodaje, ki utrjujejo pota samoupravnega sistema, vendar je predvsem pomembno, da samoupravljanje res zaživi in najde pravo mesto v vseh naših medse-

Vsak svoje delo — za skupen uspeh

Samoupravna kronika

Od 15. aprila do 15. maja

18. 4. Odbor delavske kontrole

Zahtevana pismena izjava o trditvah v zvezi z uvozom repromaterialov.

Pregledana poročila o nadurah in sklenjeno, da je za nadure potrebno predhodno izdati pismeni nalog (razen za proizvodnjo).

Postavljena vprašanja v zvezi z delom na režijskih delovnih mestih, o podpisu pogodbe za nakup stanovanj, o delu računskega centra in zahtevana o tem pojasnila.

22. 4. Delavski svet TOZD PRODAJA

Razpravljano o prijavljenih kandidatih za vodjo TOZD prodaja in sklenjeno, da se imenovanje vodje odloži do prihodnje seje.

22. 4. Skupni delavski svet in Delavski svet TOZD PROIZVODNJA

Za predsednika skupnega delavskega sveta ponovno imenovan Ivan URSIC, za njegovega namestnika Angelca FILIPIC.

Obrazložene spremembe in dopolnitve predloga Sporazuma o delitvi sredstev za osebne dohodke, ki jih je pripravila komisija, in sklenjeno, da se predlog Sporazuma skupaj z dopolnitvami in spremembami da v obravnavo in sprejem članom organizacije združenega dela ALPINE.

Sprejet sklep, da se za mesec april obračunajo OD za proizvodnjo s 25 % povečanjem, za režijo s 15 % povečanjem.

Potrjen predlog stanovanjske komisije o razdelitvi posojil v letu 1975. Po predlogu izvršilnega odbora SDS razdeljene dotacije za delovanje organizacij, društev in klubov.

Imenovana komisija za izvajanje ustavnih sprememb v sestavi: Tomaž KOŠIR, Marija JUSTIN, Ernest DEMŠAR, Anton KLEMENCIC, Marinka KOLENC, Stanko MRLAK, Vinko BOGATAJ

Kadrovske novice

V letošnjem letu imamo na kadrovskem področju precej dela. Do sedaj je bilo sprejetih 46 delavcev, z delom jih je prenehalo 45. V obdobju zadnjega meseca pa je bilo sprejetih 12 delavcev, z delom pa je prav tako prenehalo 12 delavcev.

Novo sprejeti delavci so bili razporejeni v naslednje oddelke: Marjan Vehar, Filip Košir, Mirko Mrovlje, Janez Zust in Adolf Peterneš v oddelku plastike, Jože Maček v montažo težke obutve, Stefan Tušek v montažo lahke obutve, Romana Nicoletti v sekalnico, Franc Mlinar kot pripravnik v prodajno službo ter Marta Tratnik, kuharica v obratu Col. V prodajalnih maloprodajnih mrežah so se zaposlili Čedo Latinčič, B. I., ki se je vrnil s služenja kadrovskega roka, Ivanka Likar v Idriji.

Delavci, ki so prenehali z delom, pa so naslednji: Stanislav Stanonik, pripravnik, je šel na služenje kadrovskega roka, Janez Jereb (3005) in Adolf Peterneš v oddelku plastike, Marjana Kolenc iz šivalnice športne obutve, Marija Velkoverh z obračuna OD lahke šivalnice, Martina Kogovšek, kuharica ter Ida Jesenko iz obrata Gorenja vas. V prodajni mreži so prenehali delo Sonja Breznik iz prodajalne Ljubljana III, Zeljko Golubič iz prodajalne Koprivnica, Alojzija Illec iz Ptuja, Cvijeta Jerkić iz Vinkovca ter Jela Kaurin, Novi Sad.

Iz obrata Gorenja vas je bila v šivalnico lahke obutve premeščena Valentina Bogataj.

A. F.

Marijani Kolenc želimo ob odhodu v pokoj čimveč trdnega zdravja.

Dotacije znatno manjše

Na skupni seji DS TOZD proizvodnja in Skupnega delavskega sveta je bilo odločeno tudi o dotacijah za delovanje organizacij, društev in klubov v letu 1975.

Dotacije prejmejo:

Godbeno pevska sekcija Alpina	15.000,00 din
Planinsko društvo Ziri	2.000,00 din
Gasilsko društvo Ziri	3.000,00 din
Gasilsko društvo Dobračeva	4.000,00 din
Gasilsko društvo — vod Bekovice	3.000,00 din
Gasilsko društvo — vod Račeva	2.000,00 din
Gasilsko društvo Gorenja vas	3.000,00 din
Osnovna šola padlih prvoborcev	5.000,00 din
Smučarski klub Alpina	3.000,00 din
Društvo upokojenecv Ziri	10.000,00 din
Organizacija ZB NOV Ziri	6.000,00 din
Planinsko društvo Gorenja vas	1.000,00 din
Šahovski klub Alpina	2.000,00 din
DPD Svoboda Ziri	1.000,00 din
RK Ziri	1.000,00 din
Fotoklub Gorenja vas	1.000,00 din
Moški zbor podjetij Zirov	1.000,00 din
ZSMS Alpina	2.000,00 din
VVZ Ziri	2.000,00 din
Klub zdravljenih alkoholikov	1.000,00 din
8. razred osnovne šole Ziri	1.000,00 din
8. razred osnovne šole Gorenja vas	500,00 din
8. razred osnovne šole Col	500,00 din
SKUPAJ	70.000,00 din

Več za blokovo kot za individualno gradnjo

Letos bo za rešitev stanovanjskih vprašanj delavcev TOZD proizvodnja namenjenih več kot 3.000.000,00 din, od tega za stanovanjska posojila za individualno gradnjo din 1.300.000,00.

V stanovanjskem bloku, ki ga gradi SGP Tehnik Škofja Loka v Stari vasi, bo Alpina odkupila 7 stanovanj in to 2 trisobni, 3 dvosobna, 1 enosobna in 1 garsonjero. Cena teh stanovanj še ni znana, sklenjena je samo preliminar na (predhodna) pogodba z Lokainvestom, po kateri je ALPINA nakazala 1.000.000,00 din avansa (naplačila).

Znesek, ki je namenjen za posojila za individualno stanovanjsko gradnjo je DS TOZD proizvodnja po predlogu stanovanjske komisije razdelil med 46 proslilcev, 5-tim proslilcem pa je prošnjo rešil negativno. Predno je komisija pripravila predlog za delavski svet, je vse prošnje temeljito obravnavala in skušala probleme čim-

bolj pošteno oceniti in jih čimveč rešiti. Zato so bile negativno rešene samo prošnje tistih proslilcev, za katere je bilo že v prejšnjih letih določeno, da je možnost za posojilo v Alpini izčrpana, ali da gradnja ali nakup stanovanja ni v kraju zaposlitve.

Delavski svet TOZD prodaja je za posojila za individualno gradnjo ali nakup stanovanj odobril 660.000,00 din. Ta znesek je bil razdeljen med 15 proslilcev, odklonjenih je bilo 8. Prošnje so bile negativno rešene v glavnem iz istih vzrokov kot v TOZD proizvodnja.

Delavski svet TOZD prodaja je sprejel tudi sklep o nakupu stanovanja v Sarajevu, s katerim bo rešeno stanovanjsko vprašanje našega dolgoletnega prodajalca v prodajalni ALPINA Sarajevo, glede na težko socialno stanje v njegovi družini.

Majda JESENKO

naši rojaki

Pričakal naju je kar na pragu, še preden sva utegnili iz avtomobila odnesti svojo fotografsko kramo. Domače.

Zaskrbljeno je izjavil: »Pa sta zelo zahtevna,« ko sem mu povedal, o čem vse naj bi se pogovarjali. Toda komaj smo prišli do sape, že smo bili sredi ognjevitnega razgovora.

Tovariš Jan pravi, da šele okrevaja po dolgotrajni bolezni — pa o tej ni sledu. Komajda sproti sledim iskrivim mislim našega rojaka, ki se je pred 50 leti rodil Ančki in Janku.

Naš Rado se ni izneveril tradiciji; postal je čevljar-ski vajenec.

Toda vojna in revolucija sta naredili revolucijo tudi v razmišljajočem fantu.

Ko je bil v partizanski bojnici na Mežakliji, mu je prišla v roke tudi marksistična literatura. Na tem je gradil.

»Veš, prvi moj učitelj marksizma v praksi je bil pa Prime iz Nove vasi.

Morda se je že takrat začrtalo moje nadaljnje delo, zlasti, ko so name vplivali še vojaški in politični voditelji v partizanih.

Prišla je svoboda, z njo študij. V dveh letih in osmih mesecih je napravil malo in veliko maturo, se vpisal na filozofsko fakulteto, kjer je leta 1959 diplomiral na oddelku za svetovno književnost. Mimo tega je študiral še literarno teorijo, slavistiko, filozofijo in umetnostno zgodovino.

Pot ga je najprej vodila na gimnazijo v Skofjo

Loko, kjer je predaval filozofijo, psihologijo in slovenski jezik s književnostjo. Leta 1960 je prevzel tudi funkcijo ravnatelja — do leta 1968. Dve leti je bil nato ravnatelj in pedagoški vodja gimnazije v Senti, da bi leta 1970 odšel v Beograd, kjer je do leta 1973 delal kot načelnik oddelka za kulturo, znanost in izobraževanje pri Predsedstvu ZKJ.

Dolgotrajna bolezen mu je tedaj onemogočila, da bi kot ataše za kulturo odšel v ZRN, v Stuttgart. Zato je na CK ZKS delal kot sekretar komisije za razvoj in statutarne vprašanja, prav v času uvajanja nove Ustave.

Toda Janov ustvarjalni duh se ni zadovoljil samo s tako, razmeroma premočrtno dejavnostjo.

Ze med študijem, po absolutoriju je postal dramaturg Prešernovega gledališča v Kranju. Bil je tudi glavni tvorec »Zirovskega kulturnega tedna« leta 1953. Zirovski študentje, ki so se združili v svojem klubu, so takrat odločilno posegli v kulturna dogajanja v Žireh. Zirovska kulturna pomlad se je nadaljevala leta 1956 s Tednom slovenske kulture, ki ga je pripravila Zveza Svobod. Najlepši biser ter prireditve so bili Celjski grofje.

»Res, v Žireh je veliko talentov, pa tudi publika je odlična. Potrebno je, da združimo interese delavcev in revolucionarnih izobražencev, v korist delovnih ljudi. Zirovci so si vse kar imajo ustvarili s samoodrekanjem. Sodim, da je sedaj nastopil čas, da se preseže obstoječe stanje. Važno je, da delavci spoznajo, da lahko spreminjajo svet. To je čas, ki ob socialni in kulturni integraciji mora prinesiti višjo kulturno raven, ki se bo tudi v Žireh izrazila v urbanizaciji, urejenem okolju, kulturnem življenju, v odnosih med ljudmi... Tudi materialne možnosti za to so vsak dan boljše.«

Sledimo družbenemu delu Rada Jana, pa se vedno znova vračamo v Žiri...

Bil je predsednik Zveze študentov filozofske fakultete, član univerzitetnega komiteja ZK, kasneje član občinskega komiteja ZK v Skofji Loki, predsednik ideološke komisije, pa predsednik sveta za kulturo, prosveto in telesno vzgojo. Svet je takrat začrtal koncepcijo kulturnega razvoja v občini, ki velja še danes.

»Kaj menim o časopisu Delo-življenje, vprašuješ. Res, lahko dam svoje mnenje, saj ga redno prebram. Sodim, da napreduje od številke do številke. Postal je pravzaprav žirovski časopis, kar je tudi prav.

Pogrešam pa premalo vpogleda v samoupravno dogajanje v kolektivu. Postati bi moral bolj glasilo delavcev v proizvodnji in občanov v krajevni skupnosti, kot pa upravnih struktur. Morda bi uvedli rubriko: »na delovnem mestu so povedali« ali »naši delegati govore«, in podobno.

Ideje so vrele.

Naš rojak, kakor da ne bi pravkar razmišljal, naj nadaljuje z delom na Politični šoli CK ali v Marksističnem centru, se je ves vživel v razmere o Žireh.

Ne bolezen, ne številna družina, ne kopica družbenih obveznosti, ničesar ga nikoli ni zadržalo, da ne bi razmišljal o svojem rojstnem kraju — in zanj.

Tekst: Neško Podobnik

Foto: Franc Jesenko

Bliža se čas dopustov

Toplo spomladansko sonce je običajno tisto, ki nas spomni na vroče poletne dni in na dopust, ki ga želimo preživeti nekje ob morju ali v hribih. Zato je maj tisti mesec, ko si marsikdo zastavi vprašanje, kam, kdaj in po čem na dopust.

Kot je znano vsem, so naše počitniške zmožnosti v Umagu, kjer imamo 42 ležišč v počitniških hišicah v naselju »Zlatorog«. Za 1570-članski kolektiv je to zelo malo. Se posebej, če pomislimo, da so delavci v TOZD proizvodnja vezani na kolektivni dopust.

Ze nekaj let nazaj je prijav za letovanje v Umagu več kot pa je možnosti. Zato smo stanje poskušali reševati z najemanjem ležišč v Strunjanu in na Rabu ter z nakupom 4 počitniških prikolic. S prikolicami smo tako pridobili 20 ležišč. Prikolice bodo v sezoni postavljene v naselju Zlatorog. Glavni razlog, da bodo stale tam, je to, da imajo gostje organizirano prehrano, da je urejeno pranje posteljnine in da nam počitniška skupnost »Zlatorog« omogoča brezplačno parkiranje prikolic. Poleg tega pa je med prijavami 140 takih, ki želijo letovati v Umagu in samo 5 v Strunjanu.

Komisija, ki je reševala te prijave, je imela težko delo. Pri svojem delu in odločitvah se je držala že osvojenih načel. Tako na odločitev o pridobitvi pravice do letovanja v Umagu vpliva: pogostnost letovanja prijavljenca v Umagu, dolžina dopusta prijavljenca, število članov kolektiva na eno prijavo oz. hišico, zdravstvene in socialne razmere prijavljenca, zaposlitev zakonca v drugi delovni organizaciji in podobno.

Ker imamo kolektivni dopust, je razumljivo, da je bilo največ prijav za ta čas. Zato so bili nekateri sporazumno razvrščeni v izmene, kjer so bila še prosta mesta. Toda tudi z dokupom 10 ležišč v prikolicah in prerazporeditvami v druge termine, komisija ni mogla rešiti ugodno vseh prijav.

Zato predlagam samoupravnim organom in sindikatu, da ne odlašajo in da takoj prične iskati izhod iz sedanjega neugodnega položaja. Kolektiv se stalno veča, zato predvidevamo, da bo povpraševanje po prostih mestih za letovanje vedno večje. Počitniške prikolice pa so le izhod v sili, niso pa trajna in najboljše rešitev.

Marija Kastelec

Trgovski center v Žireh

V predzadnji številki našega glasila smo poročali o pripravah za gradnjo trgovskega centra v Žireh. Dne 15. 5. 1975 so se sestali predstavniki podjetij, ki bodo financirali gradnjo, in sicer: Alpina — tovarna obutve Žiri, ABC — Veletrgovina Skofja Loka, Kokra — Veletrgovina Kranj, PTT — Gorenjska Kranj in LB — Skofja Loka.

Vsi prisotni predstavniki so se strinjali z razdelitvijo poslovnih prostorov. Poleg ostalih sklepov, so sprejete naslednje glavne odločitve, ki pogojujejo začetek gradnje.

1. Do 6. junija tega leta se pripravijo pogodba o inženiringu, ki naj vsebuje vse potrebne elemente o poteku gradnje.
2. Pripravi se pogodba o razdelitvi površin in zahtevnosti vlaganja po odstotkih financiranja in investitorje.
3. Pripravi se pogodba o urejanju medsebojnih odnosov pogodbenih strank med gradnjo in po končani gradnji.

V kolikor bodo investitorji soglašali s pripravljenimi pogoji, bo 6. junija podpis pogodbe.

S tem bodo položena tudi prva sredstva za odkup zemljišča, pridobitev lokacijske dokumentacije in izdelava končnega projekta gradnje.

O podrobnostih vas bomo obvestili po podpisu pogodbe.

Jože Bogataj

Kdo ima pravico do regresa

1. Pravico do regresa za letni dopust imajo vsi člani delovne skupnosti, ki imajo pravico do letnega dopusta.

2. Delavec, ki preneha z delom po lastni odpovedi, ali preneha z delom samovoljno pred planiranim kolektivnim dopustom, nima pravice do celega zneska regresa, temveč samo do zneska, preračunanega na mesece dela v letu 1975.

3. Delavci, ki prenehajo z delom zaradi upokojitve, ali zaradi odhoda v JLA imajo pravico do celega zneska regresa v letu 1975.

4. Delavci, ki v letu 1975 nastopijo delo v delovni organizaciji ALPINA, imajo pravico do zneska regresa, preračunanega na mesece dela v Alpini, če le tega niso prejeli v delovni organizaciji, kjer so bili zaposleni.

Ernest Demšar

Kmalu nov vrtec in telovadnica

V želji, da bi bili ljudje čim bolj stvarno seznanjeni z gradnjo šolskih poslopij, nekaj podatkov o tem:

Samoprispevek se uresničuje stoddotno

Najprej nekaj besed o samoprispevku in njegovi realizaciji doslej. Lahko smo zadovoljni! Samoprispevek je realiziran tako rekoč 100%. Vsekakor gre zahvala vodstvom in računovodstvom podjetij, ki so z izrednim razumevanjem do časa nakazali potrebna sredstva. Pred nekaj meseci sem v eni od številč »Dela-življenja« objavil seznam dolgujočih delovnih organizacij, kar je dvignilo nekoliko prahu. Vsa podjetja pa so se izkazala in ob zaključnih računih za leto 1974 nakazala zaostala sredstva. Tudi Kladivar je našel možnosti, da je nakazal del zaostalih sredstev, kar je ob težkih pogojih poslovanja tega podjetja v letu 1974 vsekakor treba posebej pohvaliti. Kljub minimalnemu ostanku dohodka je Kladivar uspel izdvojiti 57.000 din samoprispevka. Vsi ostali so realizirali samoprispevek stoddotno, Alpina pa je nakazala 1% od bruto OD celo za prvo tromesečje 1975.

Vsa dela na gradnji novega VVZ in telovadnice je prevzelo SGP Tehnik Skofja Loka. Ponudbe so bile poslano tudi idrijskemu »Zidgradu« in ljubljanskemu »Tehniku«, vendar so ponudbe teh podjetij bile manj ugodne od Tehnikovih. Treba je omeniti, da so Ziri lokacijsko precej oddaljene od centrov, kar ponudbe oddaljenejših podjetij precej podraži. Poleg tega je imel Tehnik odprto gradbišče v Zireh (stanovanjski blok) in je ekipo, ki je gradila ta objekt, uporabil pri naši gradnji s tem, da je del ekipe prišel tudi iz Sovodnja, kjer je Tehnik prav tako končal nek objekt.

In še en razlog je, zakaj je gradnjo prevzel Tehnik. Ta je vsekakor najmočnejši in bi moral razpršiti dvome nekaterim dvomljivcem. SGP Tehnik je na svojem delavskem svetu pred kratkim odobril 2.000.000 din premoštitvenega kredita, kar je precej; ostala gradbena podjetja tega niso mogla omogočiti. Doslej smo bili z uslugami SGP Tehnik zadovoljni. Prepričan sem, da bomo tudi tokrat!

Podpisani sta že pogodbi za gradnjo VVZ in telovadnice, pripravljena so potrebna sredstva!

Koliko bo kaj stalo?

Vzgojno varstveni zavod: 4.860.000 din (sredstva sklada otroškega varstva).

Telovadnica: 5.075.622 din in 84.000 Ash (avstrijski šilingi). (Avstrijski šilingi so potrebni za uvoz kaloriferjev za ogrevanje telovadnice.)

Kako smo zbrali potrebna sredstva?

4.860.000 — sredstva sklada otroškega varstva občine Skofja Loka

3.100.000 — sredstva samoprispevka KS Ziri

2.000.000 — premoštitveni kredit SGP Tehnik

9.960.000 — skupaj

Seveda v teh sredstvih še ni zajet podaljšek prizidka (garderobe). Za ta del gradnje se ravno »borimo« in upamo, da nam bo tudi to uspelo. 13. maja 1975 je delegacija KS Ziri obiskala predstavnike Telesno-kulturne skupnosti SRS, kjer imamo vloženo prošnjo za odobritev kredita v višini 1.500.000,00 dinarjev. Pogoji za dodelitev tega kredita so izredno ostri, upanje pa imamo, ker smo vsestransko in zelo dobro utemeljili krajevno pomembnost telovadnice v Zireh (podaljšek garderob je namreč funkcionalni del telovadnice — prehod na tribune). Predstavniki TKS SRS so nam dali določeno upanje, vendar ne moremo pričakovati, da nam bodo odobrili kredit v celoti. Če uspemo dobiti polovico zahtevanih sredstev, zadostuje za gradnjo prizidka oziroma garderob.

Graditi bomo pričeli, toda naše obveznosti bomo morali redno poravnati. Potrebno pa je omeniti, da se bomo v letu 1976 verjetno znašli v težkih finančnih pogojih. Oba objekta bo potrebno opremiti, postaviti transformatorsko postajo in urediti okolico šole, poleg tega pa že vračati najeta posojila. Zato je izredno važno, da bo dotok sredstev iz samoprispevka v bodoče potekal redno! Potrebno bo doseči, da bodo podjetja v bodoče 1% od bruto OD nakazovala trimesečno in ne enkrat letno kot doslej! Glede na to, da se ta sredstva nakazujejo iz skladov skupne porabe OZD, jih bo težko zagotoviti, potrebno pa bo, ker sicer ne bomo uspeli tekoče vračati najetih kreditov.

Tudi KS Ziri se je razumevajoče vključila v problematiko gradnje šolskih prostorov in je sklenila, da bo pri realizaciji bodoče kanalizacije vod, ki je predviden pri šoli, imel prednost. S tem bi se šola samo priključila na bodočo kanalizacijo in ne bi bilo treba graditi samostojno, kar bi pocenilo gradnjo za okrog 400.000 din.

Glede na sorazmerno visoke cene kvadratnega metra obeh bodočih objektov, smo skušali nekatere postavke poceniti. Pred kratkim smo obiskali arhitekta ing. Dušana Moškona in skušali doseči določene spremembe projekta, kar bi vplivalo na ceno gradnje. Dogovorili pa smo se le, da namesto predvidenega plastičnega poda »pulaštic« v telovadnici vključimo navadni parket, kar je polovico ceneje in predstavlja prihranek približno 200.000 dinarjev. Vkolikor bi uvoznik Sport-oprema iz Sentvida uvozil talno oblogo brez carine in prometnega davka pa »pulaštic« ne bi bil dražji od parketa in bi kazalo uporabiti to talno oblogo. Vsekar je vprašanje poda v telovadnici še odprto. Odločitev bo morala pasti po širših

razpravah v KS Ziri, o prednosti ene ali druge variante.

Druga bistvena pocenitev, ki je že dokončna, pa je napis oziroma utrditev temeljev obeh objektov. Zaradi poplavnosti zemljišča ob šoli

Pogled na gradbišče telovadnice in vrtca

bosta oba objekta znatno dvignjena nad sedanjim terenom. Za to bomo rabili okrog 3000 m³ nasipa. Bilo bi predrago, če bi ta nasip dovažali iz gramoznice pri Skofji Loki, zato še vedno iščemo možnosti dovoza gramozja iz neposredne bližine. V dogovoru z Vodno skupnostjo Gorenjske nam bo to verjetno uspelo. Tako bi prihranili skoraj 200.000 din. O drugih spremembah projekta se z arhitektom nismo sporazumeli in tako je tudi prav. Le realizacija prvotne zamisli projektanta bo zagotovila tudi kvaliteto!

Pred kratkim je SGP Tehnik oddalo tudi vsa obrtna in instalacijska dela svojim sodelavcem. Glede na to, da žirovska podjetja plačujejo samoprispevek, je prav, da je vse mizarске detailje dobilo Mizarstvo Dobračeva, kleparska in ključavničarska dela ter prezračevanje pa Poliks Ziri. In še nekaj besed o rokih gradnje: VVZ naj bi bil dokončan do 9. januarja 1976 (občinski praznik), telovadnica pa do septembra 1976. Roki so tesni, zato upamo, da nam bo vreme naklonjeno.

Na več zborih občanov je bilo postavljeno vprašanje sprememb projekta glede na prvotna referendumska predvidevanja iz leta 1971, kjer smo se obvezali graditi telovadnico, VVZ in štiri učilnice.

Odgovor je jasen

Z realizacijo I. etape gradnje se niti za las nismo odvojili od prvotnih referendumskih predvidevanj. Gradimo VVZ in telovadnico, kar je bilo sklenjeno že v letu 1971!

Glede na potrebe osnovne šole, zlasti v perspektivi celodnevne šole, pa je po mojem mnenju edini pravilni način, da smo idejno rešili že tudi drugo fazo: knjižnica-predavalnica, večnamenski prostor

in deset učilnic za predmetni pouk. Če bomo hoteli imeti moderno in sodobno šolo s celodnevni poukom, se bo v perspektivi potrebno spoprijeti tudi z II. fazo gradnje in zgraditi še to, kar projekt predvideva v celoti. Za realizacijo tega pa bomo občani Zirov vsekakor morali ponoviti svoj referendumski »DA«.

Naj zaključim z mislijo, da smo leta 1945 v Zireh z velikim poletom pričeli obnavljati tisto, kar je bilo med vojno razrušeno. Zgradil se je združni dom, zgradila se je šola — vloženihi je bilo nešteto udarniških ur — zgradilo se je ogromno novih hiš in industrijskih objektov. Slučajni prišlek izpred 30 let

Potrebno je gledati vnaprej ne samo za nekaj let, pač pa za čimdaljšo časovno obdobje. Toliko bolj so torej nerazumljiva določena mnenja, ki govorijo o izpadu prvotnih referendumskih predvidevanj. Taka natolcevanja naši akciji samo škodujejo, ker brez potrebe razburjajo občane. V bodoče kaže torej bolj premisliti, ko se lotevamo podobnih razprav.

Veliko smo že zgradili in še bomo — enotni

danes Zirov skoraj ne bi več prepoznali. Rabili pa smo sorazmerno precej časa, da smo po 30 letih zopet pričeli misliti na naše skupne družbene potrebe. Zato v tem trenutku, ko znova gradimo, računam na enotnost in podporo vseh Zirovcev, na podoben polet in navdušenje, kot je bil izražen v povojnih letih!

To bo najlepše darilo naši domovini ob njeni 30. obletnici osvoboditve!

Slobodan Poljanšek

Gorenjska industrija 1945 — 1975

Gorenjski muzej v Kranju je pripravil razstavo v počastitev 30-letnice osvoboditve in 25-letnice delavskega samoupravljanja.

Razstavo so odprli 8. maja v Tavčarjevi 43, v Kranju. Razstavljeni so tudi razni predmeti in fotografije o razvoju in delu Alpine. Celo na katalogu o razstavi je lepa fotografija iz naše težke šivalnice.

Na kratko nekaj številč o razvoju industrije v povojnih letih. Gorenjska industrija je zaposlovala pred vojno okrog 12000 delavcev, od teh kar 5000 metalurška in 5000 tekstilna industrija. Skoncentrirana je bila v večjih središčih: v Kranju 4500 delavcev, na Jesenicah 5000 delavcev, v Trzinu okrog 6900 delavcev in v Skofji Loki 550 delavcev.

Leta 1955 je bilo v industriji zaposlenih 23000 delavcev, 1974 pa že 44358, to je dve tretjini vseh zaposlenih, ti pa ustvarjajo 2/3 celotnega dohodka. Največ delavcev je zaposlenih v elektro industriji (10561), slede tekstilna industrija (8261), čevlarska (6445), metalurška (6049), gumarska (3495), lesna (2912), kovinska (2647) in druge. Nastala so nova industrijska središča: Ziri, Zelezniški, Radovljica, Lesce, Bled, Bohinj, Begunje, Kropa, tako da danes skoraj ni kraja na Gorenjskem, ki ga ne bi dosegla vsakodnevna povezava z industrijo. Takšno razporeditev je narekoval hiter povojni razvoj cestnega prometa, tradicija obrti v teh krajih in še nezaposlena delovna sila na podeželju. Danes je pomanjkanje delovne sile privedlo tudi do odpiranja novih obratov v manj razvitih predelih Slovenije, kar velja še zlasti za čevlarsko industrijo.

Tudi pri osvajanju nove tehnologije in ustvarjalnosti smo dosegli velik uspeh, kar na svojstven način dviga narodno samostojnost.

Vladimir Pivk

30-letnico osvoboditve so posebno slovesno praznovali najmlajši

Tudi mladi rod se zaveda pomena svobode in enotnosti

Predsednik pionirskega oddelka Osnovne šole padlih prvoborcev Ziri je ob 30. obletnici osvoboditve ob sprejemu »Kurirčkovih pošte« prebral naslednje odprto pismo, namenjeno tovarišu Titu, pa tudi vsem vam — v spomin in opomin.

Pred 30 leti so bile Ziri prav tako odete v cvetje in zastave kot danes. Prebivalci so tistega majskega dne pričakali nekaj najlepšega, kar si človek po dolgem suženjstvu lahko sploh želi — pričakali so svobodo. Vsi radijski zvočniki tega sveta so tistega dne razglašali zmago nad fašizmom.

Kako lep je bil ta dan! Ljudje zbrani na cestah so z nemirom pričakovali, od kod bodo prikorakali njihovi osvoboditelji. Marsikomu se je ob spominu na padlega svojca utrnila solza, saj njihovi dragi niso dočakali tistega, za čemer so hrepeneli in za kar so darovali tudi življenje. Svoboda — kako lepa beseda je to!

Tega dne so se ljudje otresli bremena, ki jih je štiri leta pritiskal k tlom, sejali smrt, sovraštvo, trpljenje, ponižanje. Dali so duška svojemu veselju in storili vse tisto, kar so si dolga leta obljubljali. Ko bo svoboda!

Najlepši majski dan pa se je že tisto prvo svobodno popoldne zvil v črn plašč. Naenkrat so utihnili vriski, onemela je pesem, nekdo je prihajal po cesti. Ka jse je zgodilo? Tedaj pa vst: Matevža in Pavleta je raznesla mina!

Kdo ne bi tistega dne pogledal, kako srečni so v Gorenji vasi? In že sta se pionirja oddvojila od tovarišev. Na cesti proti Gorenji vasi so Nemci položili protitankovske mine. Videla sta razkopano cesto in dvignila mino. Tedaj pa, silna eksplozija — mlada kri se je pomešala s

prahom in dimom. Svoboda je terjala poslednji žrtvi.

Njuni imen sta vklesani na naši spominski plošči:

Matevž Ivánov in Pavle Mravlje.

Počastimo danes njun spomin!

Nato so sledila leta obnove, odrekanj. Leta, ko ljudje niso spraševali, kdaj bodo pripekljali opeko za novo šolo, kdaj kopali temelje za novo tovarno. Ljudje so prihajali, polagali opeko, mešali malto, poslopja so rasla. To so bila leta udarniškega dela. Vsak je

treba, pa je vsak lahko inženir, zdravnik, traktorist...

S ponosom Žirovcji lahko ugotavljamo, da 30 let nismo držali križem rok: gradili smo, ustvarjali, se učili, in spet gradimo! Gradimo z denarjem, ki ga sami ustvarimo. Veliko želja imamo še in tudi te želje bomo uresničili, če bomo enotni, delavni in pametni.

Srečni smo, da lahko po 30 letih svobode-svobodni izrekamo našemu dragemu Titu najlepše želje za njegov 83. rojstni dan.

delal po svoji vesti.

Po močvirnih tleh in njivah so rasle lepe hiše, nova podjetja. Vse to v borih tridesetih letih. Če bi prišel tujec izpred trideset let v Ziri, bi jih gotovo več ne spoznal.

Toliko je novega!

Lepo je živeti in ustvarjati v svobodi, v domovini, ki nas ne deli več na hlapce in gospodarje, v domovini, ki ji je največja vrednota človek, njegova sreča. Samo hoteti je

Dragi naš maršal: Takole zbrani, z upi v še lepšo prihodnost, ti vsi Žirovcji, zlasti pa tvoja mladina, želimo tdnega zdravja, zadovoljstva in go skupaj z nami veselili miru v svetu, da bi se še dolga leta, ki nam ga je prinesla svoboda, za katero pa si bil prav ti največji borec!

Obljubljamo ti, da bomo znali čuvati to dragotino in če bo treba, bomo krenili po tvojih stopinjah v borbi zanj! Tvoji pionirji

Ni je ptice, ki bi si ponečedila gnezdo

Ne vem, da bi imel katerikoli narod v svoji ustavi poseben člen, ki bi upošteval nadaljnji razvoj terjal spošt-ljivejši odnos do okolja, v katerem živimo, do okolja, ki nam je bilo ohranjeno od naših predhodnikov in ki ga moramo ohraniti našim potomcem. Zal pa smo Slovenci del tistih sodobnikov, ki bolj malo damo na zapisano in dogovorjeno, ki skuša brzdati našo potrošniško objestnost. V imenu civilizacije, ki ga simbolizira železo in beton, si žagamo vejo, na kateri sedimo. V hlastanju za vedno novimi in novimi tonami, kilometri, litri, pozabljamo na mrtva mesta pod Saharo. Iz zgodovine se tudi v tem primeru nismo ničesar naučili. Tovarniški dimniki bruhajo pošastne količine strupov. Industrijske in druge odplake morijo po naših rekah. Nietzschejev nadčlovek dvajsetega stoletja si ku-je zasmrjen jutri.

Kakih 10 let se v Sloveniji veliko govori in piše o varstvu okolja. Napisanih je vrsta tehtnih razprav, ki terjajo hitre ekonomske, tehnološke in izobraževalne ukrepe za zaščito tega paradiža pod Triglavom. A stvari se v naših glavah premikajo s polževo naglico. Našemu občanu, meščanu ali vaščanu pa se ne mudi. Odstotek resno prizadetega okolja pa iz dneva v dan raste. Doklej! Iz domačih logov.

Koncem aprila je vodstvo šole skupaj z žirovsko ribiško družino organiziralo či-

ščenje pritokov Sore in nje same. Prek 600 šolarjev in kaka dva ducata odraslih se je zapodilo k bregovom voda, da z okoliškega drevja, brega in korita pobere polvinilaste vrečke, tetrapake, nogavice za najrazličnejše okončine, tablete za preprečevanje in zdravljenje, crknjene mačke in repe govedi, pi-semske ovojnice, polomljene palčke, kravice, tičke in prašičke s kramarskih stojnic, štedilnike, akumulatorje in lonce in kdo bi naštel vsa čuda, ki jih naš krajan vsakodnevno shranjuje v grabne, da bi ohranil čistost z železom in betonom obdane lastnine. Oboroženi z vilami, grabljami, košarami, palicami s kavli, smo s puntarsko vnmemo naskočili našo skupno sramoto. Kupi ob vodah so rasli. Ribiški kombi jim ni bil kos. Nekateri so, ne vem po čigavem okusu, še dolgo potem svareče buljili v moidoče.

Kake štiri ure je trajal ta športni dan naših otrok. Bo nam odraslim to zadostovalo? Ceha.

Krajevno skupnost je veljal lanskoletni odvoz smeti prek 90.000 din.

To enodnevno čiščenje je zahtevalo 18 posebnih »smet-njakarskih« vožer + ribiškega kombija. »Smetarji« so morali opraviti 6 dodatnih voženj. Vsak sam lahko oceni, koliko bi veljalo delo, ki so ga to pot opravili šolarji.

Bo zalego?

Viktor Zakelj
Dobračeva 99

Šport

Nogometaši se približujejo koncu tekmovanja v gorenjski ligi, košarkarji bodo zaključili prvi del tekmovanja v slovenskih in področnih ligah, judoisti pa so imeli medtem gorenjsko prvenstvo in republiško prvenstvo za pasove. Poglejmo na kratko, s kakšnimi uspehi so posamezne ekipe nastopale.

Judo

Udeležili so se gorenjskega prvenstva v Kranju. Tekmovali so za naslove prvakov v vsaki kategoriji posebej in še za naslov absolutnega prvaka Gorenjske. Judo klub »Alpina« so predstavljali na tem tekmovanju Milan Jereb, Milan Frelih, Franc Oblak, Branko Tušek in Edo Padovac. Največji uspeh je dosegel Milan Jereb, ki je osvojil naslov gorenjskega prvaka v srednji kategoriji, poleg tega pa je v tekmovanju za naslov absolutnega prvaka Gorenjske zasedel tretje mesto. Pohvaliti velja tudi Milana Freliha, ki je v polsrednji kategoriji zasedel 4. mesto.

Republiškega prvenstva v tekmovanju po pasovih, ki je bilo v Slovenski Bistrici, pa so se udeležili Milan Jereb,

Edi Padovac, Branko Tušek in Milan Frelih. Omenjeni tekmovalci so nastopali v kategoriji plavi in zeleni pas. Za to tekmovanje je značilno, da tekmujejo vsi tekmovalci, ki imajo pas določene barve, ne glede na težo. Največ uspeha je imel Milan Jereb, ki je zasedel v kategoriji plavih pasov tretje mesto.

Nogomet

Nogometaši imajo do konca tekmovanja v gorenjski ligi še 4 kola. Trenutno so na tretjem mestu, vendar pa je razlika med prvo trojico tako minimalna, da imajo še vse šanse, da zasedejo prvo mesto in se s tem uvrstijo v višjo ligo. Ekipe je bila sicer ves prvi in del drugega dela tekmovanja na čelu lestvice, vendar pa so imeli v zadnjih tekmah večjo krizo, kar se je močno poznalo. Izgubili so dve tekmi, eno igrali neodločeno, v zadnjih dveh kolih pa so premagali Lesce s 5:1 in igrali neodločeno s Plamenom iz Kroke s 1:1.

Košarka

Košarkarji so letos startali v tekmovanja kar s petimi ekipami. S člansko v II. slovenski ligi, s članicami v I. slovenski ligi in z mladinci

(Nadaljevanje na 10. str.)

Nagradna križanka — »30 let svobode«

[illegible]

(Nadaljevanje z 9. str.)

v II. slovenski mladinski ligi. Poleg tega pa tekmujeta še pionirska moška in ženska vrsta v gorenjski ligi.

Začetek tekmovanja ni članom prinesel prav nič dobrega. Od štirih srečanj, od tega dve doma in dve v gosteh, so vse štiri izgubili. Pri tem so izgubili dve tekmi z nasprotnikom, ki bi ga realno morali premagati. Zaskrbljujoč je postal odnos nekaterih ključnih igralcev do igre, saj prihajajo na tekme tik pred pričetkom ali pa jih je treba celo hoditi iskati na dom, ker se jim ne zdi vredno, da bi prišli na igrišče.

Nasprotno, ženska ekipa je izredno dobro startala, saj je v prvih dveh kolidh gostovala in obkrot zmagala, enkrat s Slovanom v Ljubljani in s Pomurjem v Murski Soboti. Potem pa je prišel hladno tuš, saj so doma katastrofalno izgubile s Kropjem iz Škofje Loke, takoj zatem pa še z ekipo Vrhnike. Ta dva poraza naj bi jim bila dobra šola in poduk, da brez treningov ne moreš zmagovati.

Trenutno so najuspešnejša ekipa, tako kot lansko leto, mladinci, ki so v II. slovenski mladinski ligi prvi, saj so premagali do sedaj vse štiri nasprotnike.

Miha Govekar

**ZIROVSKE PIONIRKE
SO LETOS PONOVO
OSVOJILE REPUBLIKO
PRVENSTVO IN LEP
POKAL**

CESTITAMO

ŠAHOVSKE NOVICE

V nedeljo, 11. maja 1975 smo šahisti organizirali v počastitev 30. letnice osvoboditve hitropotezni turnir žirovskih šahistov.

Na turnirju je zmagal mladinec Janko Demšar, 2. je bil Franci Demšar, prav tako mladinec, 3. pa je bil Vinko Podobnik mlajši.

Po dolgem času je končano tudi člansko prvenstvo **Zirot** v počasnem šahu, ki

se je začelo že oktobra lani in se je zaradi velikega števila prijavljenih članov, bilo jih je 25, pa tudi zaradi nediscipline posameznikov, tako dolgo zavleklo.

Naslov prvaka Zirov je osvojil Franci Pečelin. Zbral je 20 točk. Sledijo pa mu Tone Eniko, 19 točk, Boris Pečnik in Tone Gorjup 18 1/2 točk, Neško Podobnik 15, Franc Mahnič 14 1/2, Slavko Pečelin 14, Ciril Reven 13, Janez Kopač in Milan Podobnik 11 točk. Prvi štirje so osvojili III. kategorijo, ostali do 12. mesta pa IV. kategorijo.

Končano je tudi mešano prvenstvo članic in mladincev. Na tem turnirju je sodelovalo 12 članic in mladincev.

Vrstni red: Franci Demšar 9 1/2 točk, Janko Demšar 8 1/2 točk, Lado Oblak in Ida Filipič 8 točk, Tatjana Drmota 7 1/2, Tomaž Vehar in Zvezdan Radonjić pa po 6 točk.

Navedeni mladinci so osvojili IV. kategorijo, članci pa III. kategoriji.

Tone Gorjup

Rešitev nagradne križanke »1. maj«

CESTITA, KUB, OB PR-
VEM MAJU, ROSARIO, ED,
OMAN, NASTOP, A, ITAS,
RANAR, BARKOVLJAN,
TREVIRA, ANTILOPAR,
OBOA, AC, Z, STILIZIRA-
NJE, KANAAN, TINEK, NO-
ROST, ENA, KI, OSA, ATA,
ANTANTA, KRK, NE, KNI,
ZA, AR, UNA, ROD, AMARO,
IDA, INKI, LOME, DINOS,
RANICA, CVETAL, ATEST,
IMAMAT, ANKETA.

IZZREBANI RESEVALCI:
ZORKA STAJER, Ziri 83 —
I. nagrada 50,00 din
BEKŠ ZDENKO, Ziri 112 —
II. nagrada 30,00 din
JESENKO ANTON, Stara vas
59 — III. nagrada 20,00 din

Rešitev križanke »1. MAJ« nam je poslalo 45 reševalcev. Stanje se torej popravlja. Tudi pri reševanju današnje križanke vam želimo mnogo razvedrila. Rešitve nam pošljite do 15. junija.

»DELO ŽIVLJENJE« Je glasilo ALPINE tovarne obutve Žiri, Stara vas 23 — n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnja obutve, TOZD Prodaja obutve in Delovno skupnost skupnih služb.

Ureja ga uredniški odbor:

Vladimir Pivk
Miha Govekar
Ivan Capuder
Rudolf Poljanšek
Martina Gregorač

Majda Jesenko — glavni urednik

Nejko Podobnik — odgovorni urednik

Izhaja mesečno. Naklada 1600 izvodov.

Fotografije: Franc Jersenko

Tisk: Gorenjski tisk,
Kranj